

zelena dežela

Glasilno Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 86, april 2010

stran

3

Novice
Pismo KGZS predsedniku
Vlade Republike Slovenije

stran

9

Aktualno
Investitorji – pozor
pri plačilu računov
gradbenih storitev

stran

4

Tema meseca
Čebelarji in sadjarji so
partnerji

stran

10

Aktualno
Pomembna vloga
kmetov v akciji
Očistimo Slovenijo

Maj v znamenju Dobrot

» PETER PRIBOŽIČ

predsednik organizacijskega odbora
21. razstave

Slovenija ima na malem koščku evropskega prostora izrazito pestro kmetijsko pridelavo in razgibano podobo lepot podeželja. Temu moramo prišteti tudi kulinarčne značilnosti dobrot, ki jih ustvarjajo marljive roke slovenskih gospodinj in gospodarjev. Dobrote so del naše preteklosti in bogastvo, ki skriva v sebi pridih domačega ognjišča, praznične kmečke mize in pokrajinskih navad.

Želja izpred dvajsetih let po ohranitvi in razvoju pridelave in predelave kakovostnih dobrot se je uresničila. Izbrano ime Dobrote slovenskih kmetij je skozi dvajsetletno zgodovino organizacije državne razstave pridobivalo na ugledu in prepoznavnosti. Vsako leto smo dodali nov kamenček pri graditvi blagovne znamke Dobrote slovenskih kmetij, ki služijo za promocijo in uspešnejšo prodajo izdelkov.

Razstava Dobrote slovenskih kmetij je vseskozi povezovala celo Slovenijo in tudi zamejstvo ter je rezultat dobrega sodelovanja kmetijske svetovalne službe znotraj območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Zamisel Turističnega društva Ptuj in takratnih strokovnih služb izpred dvajsetih let je sprejela Občina Ptuj, danes Mestna občina Ptuj.

Razstava s tekmovalnim značajem dviga kakovost izdelkov, prikazuje pestrost slovenske kulinarike na podeželju, vzpodbuja dejavnost na kmetijah in druženje ter izmenjavo mnenj med kmetijami, ohranja del kulturne dediščine slovenskega podeželja, neposredno vpliva na širitev in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in povezuje mesto s podeželjem.

V slovenski kmetijski politiki je razvoj podeželja vedno bolj pomembno področje. Razvijanje izdelkov in prodaja teh v okviru dopolnilnih dejavnosti na kmetijah predstavlja eno razvojnih in tržnih priložnosti. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije je Dobrotam slovenskih kmetij vedno pokazalo naklonjenost in podporo. V spremembi Zakona o kmetijstvu je zapisana shema kakovosti Dobrote naših kmetij, katere osnova je dvajsetletno strokovno delo na ocenjevanju izdelkov in organizaciji razstav.

Obiščite razstavo od 21. do 24. maja 2010. Z ogledom razstavljenih dobrot, doživetjem kulturnega programa, poskušajo in nakupom dobrot na stojnicah boste spoznali in začutili bogastvo slovenskega podeželja. Morda boste odšli iz razstave z zamisljo, s katero od dobrot bi se na vaši kmetiji lahko ukvarjali in si zagotovili dodaten vir dohodka. Kmetijska svetovalna služba pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije vam lahko pri uresničitvi zamisli strokovno in pomaga. Potreben pa je vaš korak in pripravljenost za sodelovanje. Povabljeni na Ptuj.

IZ VSEBINE

NOVICE

Pismo predsedniku Vlade Republike Slovenije	3
Združenje turističnih kmetij Slovenije ima novega predsednika	3
Ohranimo slovensko lastništvo Ljubljanskih mlekarn!	3
Razlogi za dvig prispevkov	3

TEMA MESECA – ČEBELARJI IN SADJARJI SO PARTNERJI

Zgledno sožitje čebel in rastlin	4
Forum Apimedita	6

AKTUALNO

Ogrožen obstoj kmetij na vodovarstvenih območjih	7
Mladi – soustvarjalci podeželja	7
Dobrote slovenskih kmetij 2010	8
Investitorji – pozor pri plačilu računov gradbenih storitev!	9
Pomembna vloga kmetov v akciji Očistimo Slovenijo	10
Mlekomat – nova tržna pot	11
Certifikat o NPK	12
Pomladno podeželje v mestu	13
Dejavne slovenske kmetice	14
Državni kviz Mladi in kmetijstvo	15

DELO ORGANOV KGZS

Vse manj denarja za javne službe	16
--	----

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Kontrola in certificiranje	17
Rejci drobnice izvolili novo vodstvo	18

GOZD IN LES

Opozorilo glede javnega poziva MKGP	19
---	----

PRAVNI NASVETI

Prost prehod čez kmetijska in gozdna zemljišča	20
--	----

MEDNARODNA DEJAVNOST

Upravljanje s tveganji v kmetijstvu	21
---	----

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana	21
---	----

VABIMO

Podeželje v mestu na Ljubljanski tržnici	24
--	----

**Čestitamo ob prvem maju,
mednarodnem prazniku dela!**

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si
Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Jožef Cigan, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek in Darinka Sebenik
Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 52, 01/513 66 40
Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.
Naslovnica: Akcija Očistimo Slovenijo v Voličini (foto KGZS – Zavod Ptuj)
Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: SET, d.d.
Naklada: 92.000 izvodov. Cena: 0,35 €. Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Pismo predsedniku Vlade Republike Slovenije

Zaradi vedno večjih težav, ki se kopičijo v slovenskem kmetijstvu, gozdarstvu in živilstvu, je konec marca predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj poslal pismo predsedniku Vlade RS Borutu Pahorju.

V pismu je predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj med drugim opozoril na vedno slabši dohodkovni položaj v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, nadaljevanje padanja cen kmetijskih pridelkov, ki so bile

že leta 2009 v primerjavi z letom poprej za 14,6 odstotkov nižje, ob čemer pa maloprodajne cene istih pridelkov oz. predelanih v živilske izdelke ne sledijo omenjenim padcem cen primarnih izdelkov, ter stopnjujoče se težave kmetov in lastnikov gozdov zaradi škod po divjadi in zvereh.

Ciril Smrkolj je Vlado pozval, da sprejme ukrepe, na podlagi katerih bo možno javno razkriti deleže, s katerimi so v dobičkih udeleženi vsi udeleženci v živilskopredelovalni verigi od kmeta

do trgovca. Opozoril je tudi, da je v okviru zemljiške politike nujno zagotoviti dolgoročno varstvo kmetijskih zemljišč. Prav tako je opozoril na zastarel in nepravilčen sistem obdavčevanja pavšalnih dohodkov ter na sistemsko neurejeno področje zavarovanj kmetijskih pridelkov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije od Vlade RS tudi pričakuje, da bo podprla prizadevanja KGZS in drugih stanskih organizacij za ohranitev izvajanja ukrepov skupne kme-

tijske politike tudi po letu 2013. **Pismo, v katerem so bile navedene tudi druge težave slovenskega kmetijstva, je predsednik KGZS Ciril Smrkolj sklenil z upanjem, da se Vlada RS in njen predsednik zavedata pomena kmetijstva za prihodnost Slovenije, in z željo, da bi se predsednik Vlade v čim krajšem času sestal s predstavniki nevladnih organizacij v kmetijstvu.**

»TATJANA ČOP

Združenje turističnih kmetij Slovenije ima novega predsednika

Člani **Združenja turističnih kmetij Slovenije** so se 23. marca v Semiču zbrali na četrti redni volilni skupščini. Izvolili so novega predsednika, **Vencija Tušarja** iz Zakojce. Dosedanja predsednica **Vilma Topolšek**, ki je dvanajst let zelo uspešno zastopala interese turističnih kmetij, je tako zaključila predsedovanje, a je ostala v upravnem odboru združenja. Nov predsednik Vencelj Tušar, ki prihaja s turistične kmetije Pri Flandru nad Cerknim, je v nagovoru poudaril: »Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za izobraževanje nosilcev dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji, saj je znanje pomembno tako za višjo kakovost ponudbe kmetij kot za učinkovito promocijo v Sloveniji in tujini.« (T. Č.)

Prisrčen in ganljiv trenutek primore predaje predsedniškega mesta.

Ohranimo slovensko lastništvo Ljubljanskih mlekarn!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije ponovno poziva vse lastnike Ljubljanskih mlekarn, da ne prodajajo svojega deleža največje slovenske mlekarne tujim kupcem. Prodaja Ljubljanskih mlekarn tujim kupcem je lahko usodna za ostale slovenske mlekarne in posledično tudi za rejce. Ohranitev slovenskega lastništva Ljubljanskih mlekarn je za govedorejce strateškega pomena. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije prav tako poziva Vlado Republike Slovenije, da Ljubljanske mlekarne uvrsti med podjetja, ki so strateškega pomena za slovensko gospodarstvo, in da v Ljubljanskih mlekarnah ohrani oziroma poveča obstoječi lastninski delež. plače na ravni cele države. (U. A.)

Razlogi za dvig prispevkov

Zaradi velikega števila telefonskih klicev naših članov o povečanju prispevkov za socialna zavarovanja objavljamo pojasnilo, da se je s sprejetjem Zakona o minimalni plači (Uradni list RS št. 13/2010, z dne 22. februarja 2010) le-ta v Republiki Sloveniji povečala s 597,43 evrov na 734,15 evrov. Dvig minimalne plače vpliva tudi na povišanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za primer starševskega varstva kmetov, katerih osnova za plačevanje je minimalna ali povprečna plača. Razlog za povišanje prispevkov kmetov in članov kmečkih gospodarstev je torej dvig minimalne plače na ravni cele države. (U. A.)

S 1. januarjem 2010 so začele veljati spremembe zakona o DDV (ZDDV-1B), ki na področju gradbenih storitev uvajajo načelo obrnjene davčne obveznosti: namesto dobaviteljev so DDV dolžni obračunati in plačati naročniki dobav in storitev.

Več na strani 9.

Zgledno sožitje čebel in rastlin

Narava je ustvarila sožitje čebel s preko dvajset tisoč rastlinami, zato je najpomembnejše poslanstvo čebeljega rodu oprашevanje različnih rastlin. Oprashavanje omogoča razvoj in obstoj rastlinskih vrst, čebele pa za svoje delo dobijo plačilo v obliki medicine in cvetnega prahu, ki sta nepogrešljiva hrana za razvoj in življenje čebeljih družin.

V naravi se oprashavanje izvaja preko posrednikov, kot so veter, voda, živali in žuželke. Najpomembnejši oprashevalci rastlin so žuželke, med katerimi so na prvem mestu prav čebele. Pri oprashavanju sadnega drevja čebele oprashajo kar 70–80 % cvetov, ta odstotek pa se zaradi vse intenzivnejše kmetijske proizvodnje še povečuje.

Najopaznejša in največkrat dokazana je zato vloga čebel pri oprashavanju jablan, hrušk, breskev, češenj, jagod itd. Predvsem na večjih plantažah jablan in hrušk se hitro pokaže, kako so bili cvetovi oplojeni. Čebele pri oprashavanju svoje delo opravijo temeljito, saj v določenih dneh obiskujejo le eno sadno vrsto. Od kakovosti oprashitve sta odvisni količina in kakovost pridelka, ki se odraža v velikosti in obliki plodov.

Pri ljubiteljski sadjarski pridelavi je potrebno za pravočasno in kakovostno oprashitev 1 hektara sadovnjaka z različnimi sadnimi vrstami imeti dve do tri čebelje družine na hektar, pri intenzivni pridelavi jabolk tri do štiri družine, pri hruškah, višnjah in češnjah pa od šest do osem čebeljih družin na hektar sadovnjaka. Za druge kmetijske kulture, kot so oljna ogrščica, ajda, sončnica, kumarice in podobne, potrebujemo za kakovostno oprashavanje tudi do deset čebeljih družin na hektar. Z organiziranimi prevozi čebel na območja, zasejana s kmetij-

Vrednost oprashavanja je mnogo večja, kot je vrednost čebeljih pridelkov. (Foto: Vlado Avguštin)

skimi kulturami, lahko dosežemo tudi za 40 odstotkov in več bogatejši pridelek.

Vrednost oprashavanja je po različnih strokovnih virih 15-krat do 30-krat večja, kot je vrednost vseh čebeljih pridelkov skupaj. Zato je med koristmi, ki jih imamo od čebel, brez dvoma na prvem mestu ekonomski pomen oprashavanja kmetijskih kultur.

V zadnjih letih čebelarji opažamo bolj pogosto odmiranje čebeljih družin, ki so rezultat številnih dejavnikov. Če k temu prištejemo še nekatere pomore in oslabitve čebeljih družin zaradi nepravilne rabe kemijskih sred-

stev za varstvo rastlin, občutimo nemoč in se zavemo medsebojne odvisnosti. Zato je pomembno, da je o tej problematiki osveščana širša družbena skupnost, saj k večji ekološki zavesti lahko pripomoremo vsi ljudje.

K ohranjanju čebel in ravnovesja v naravi lahko pripomorejo vsi kmetovalci predvsem z upoštevanjem načel dobre kmetijske prakse pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev (FFS).

V sadjarstvu moramo biti v letošnjem letu pozorni pri zatiranju ameriškega kaparja, ki se je v zadnjih letih prekomerno razširil v nekaterih nasadih jablan.

Posebno pozornost moramo nameniti uporabi vseh vrst insekticidov, ki so za čebele najbolj nevarni. Tako z njimi nikoli ne škropimo v času cvetenja sadnih rastlin. Priporočljivo je tudi, da vedno natančno preberemo navodilo za uporabo FFS, ki je priloženo embalaži zaščitnega sredstva.

S škropljenjem v večernih in nočnih urah ter predhodno pokoseno podrastjo se lahko izognemo tveganjem. Zelo pomembno je tudi, da čebelarji in sadjarji sodelujejo in se medsebojno obveščajo.

Sadjarji in čebelarji v Beli krajini se zavedamo, da sta čebelarstvo in sadjarstvo panogi, ki sta

Izobraževanje za čebelarje in sadjarje na belokranjski učni poti v Žuničih (Šobčev dvor)

medsebojno odvisni. V želji po poglobitvi sodelovanja smo prijavi in v letu 2009 začeli izvajati projekt z naslovom: **Čebele kot nosilec biotske raznovrstnosti**, financiranega s strani programa Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma, Sklada za nevladne in neprofitne organizacije.

Vsebina projekta je ureditev Belokranjske čebelarke učne poti, na kateri je postavljen čebelnjak, s tablicami so označene medovite rastline in na panojih je opisana zgodovina in biologija čebel ter pomen čebelarstva. Sadjarstvo zastopa 40 dreves različnih sadnih plemen, ki so posajene kot travniški sadovnjak, drevoored in sadni vrt. Namen sodelovanja in povezovanja dveh panog je prikazati pomen sožitja čebelarstva s sadjarstvom in naravi prijazno pridelavo. Učna pot ima v prvi vrsti učno izobraževalno vlogo in je namenjena šolam, vrtcem, sadjarjem in čebelarjem, organiziranim v društvih, in krajanom. Zelo pomembno je njeno poslanstvo v turističnem smislu. Urejena učna pot je zanimiva tudi za širšo populacijo izletnikov, še

posebej za društva, ki se ukvarjajo z zdravim načinom življenja, ljubitelje neokrnjene narave in doživljajskega turizma. Ob tem je potrebno izpostaviti dopolnjevalne vsebine z vlogo in poslanstvom Krajinskega parka Kolpa.

Pri delovanju Belokranjske čebelarke učne poti je zelo pomembno sodelovanje čebelarjev, sadjarjev in krajanov, ki se srečujejo na delovnih akcijah in izo-

braževalnih srečanjih. Šele s skupnim delom spoznavamo drug drugega, razvijamo spoštljiv odnos, timsko delo in smo s tem učinkovitejši pri osveščanju o pomenu čebelarstva in sadjarstva. Vse prepogosto so društva zaprta v lastne okvirje in svoje poslanstvo namenjal le sama sebi. Zgled sodelovanja na Belokranjski čebelarke učni poti spodbuja k še večjemu povezovanju tudi z dru-

gimi društvu in obiskovalcem iz celotne Slovenije.

Skupna točka povezovanja z različnimi ciljnim skupinami je tudi zdrava hrana. Tu lahko čebelarji in sadjarji ponudimo pridelke in izdelke, ki so nepogrešljivi v zdravi prehrani in pri naravnem zdravljenju številnih bolezni. Predvsem je pomembno, da medene in sadne pridelke uživamo redno skozi celo leto in izkoristimo bogastvo, ki nam ga narava ponuja v lastnem okolju. Naloga čebelarjev in sadjarjev je tudi, da kulturo uživanja medu in sadja prenesemo na mlajše rodove.

Po navadi se vrednosti nečesa zavemo šele takrat, ko to izgubimo. V nekaterih delih sveta se že soočajo z manjšimi kmetijskimi pridelki zaradi pomanjkanja opravevalcev. Zavedati se moramo svoje odgovornosti in soodvisnosti pri onesnaževanju in ohranjanju narave. Izjava svetovnega znanega fizika in dobitnika Nobelove nagrade Alberta Einsteina naj bo v razmislek:

»Če bi čebela izginila z obličja sveta, človeku ne bi ostalo več kot štiri leta življenja. Nič več čebel,

Priprava belokranjske čebelarke učne poti (Foto: Vlado Avguštin)

nič več oprashaevanja, nič več rastlin, nič več živali, nič več človeka.

Čebelarstvo je kmetijska panoga, ki ima v Sloveniji bogato tradicijo. Ob tem se lahko spomnimo dveh velikih čebelarstev strokovnjakov Antona Janše in Petra Pavla Glavarja, ki sta postavila strokovne temelje slovenskega čebelarstva. Slovensko čebelarstvo je v svetu poznano tudi po zaslugi avtohtone kranjske čebele *Apis mellifera carnica*.

Čebelarstvo kot kmetijska dejavnost ima v Sloveniji velik pomen. Poleg profesionalnega če-

belarstva je v Sloveniji pomembno tudi ljubiteljsko čebelarstvo, ki je veselje in konjiček mnogim ljudem ter pomaga pri premagovanju stresa in tegob v današnjem hitrem tempu življenja.

Slovenski čebelarji so po večini organizirani v Čebelarstvi zvezi Slovenije (ČZS), ki je društvena, neprofitna strokovna organizacija in je bila ustanovljena leta 1873. V zvezo je včlanjenih 14 regijskih čebelarstev in 202 čebelarstevskih društev. Skupaj je v čebelarstvo zvezo včlanjenih okrog 7.000 članov. Pomembno

poslanstvo ČZS je tudi sodelovanje pri delovanju 96 čebelarstevskih krožkov v osnovnih in srednjih šolah, v katerih je vključenih 1.160 otrok.

Velik korak k strokovnemu delu zveze je podelitev koncesije za javno svetovalno službo v čebelarstvu (JSSČ). Ta služba deluje v skladu s programom javne svetovalne službe v čebelarstvu za obdobje 2008-2014, ki ga je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

ČZS dejavno sodeluje pri organizaciji mednarodnih prire-

ditev. Tako bo letos v času od 28. septembra do 2. oktobra v Sloveniji potekal mednarodni posvet Apimedita o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov. Vabimo vse ljubitelje čebeljih pridelkov, da se posveta udeležijo in obogatijo svoje znanje in zdravje.

» VLADIMIR AUGUŠTIN
ČZS - svetovalec javne
čebelarstvene službe v čebelarstvu

» JANI GAČNIK
samostojni projektni svetovalec

Forum Apimedita – s čebelami do zdravja podpirajo predsednik RS, minister za zdravje, minister za kmetijstvo in minister za šolstvo

Pod sloganom *S čebelami do zdravja* se bodo po Sloveniji od 28. septembra do 3. oktobra odvijale številne prireditve z namenom promocije uporabe čebeljih pridelkov v prehrani in zdravju. Organizatorji pričakujemo, da bo Slovenijo v času Foruma obiskalo več kot 10 tisoč čebelarjev iz sosednjih in bolj oddaljenih držav, saj že beležimo prijave iz več kot 20-ih držav, med njimi tudi tako oddaljenih kot so Japonska, Kanada in Južna Koreja. Slovenijo bodo lahko spoznali tudi kot deželo čebelarstva in doživeli pristen stik s slovenskimi čebelarji in naravo!

Na strokovnem delu Foruma organizatorji pričakujejo več kot 400 udeležencev, ki bodo s strokovnim delom začeli v Ljubljani, nadaljevali pa s strokovnimi simpoziji na Bledu, v Dolenjskih Toplicah, Mariboru in Lipici.

Hkrati s strokovnim delom bo potekala tudi mednarodna razstava API-EXPO, ki bo zanimiva tako za strokovno kot splošno publiko, saj bo na njej predstavljena oprema za čebelarjenje in raznoliki čebelji pridelki z vseh koncev sveta. Obiskovalci bodo med drugim lahko dobili zamisli za izlete po čebelarstvenih poteh po Sloveniji, poskusili bodo lahko med in medene pridelke, posebno pozornost pa bomo namenili predavanjem, kjer bodo predstavljene različne možnosti uporabe čebeljih pridelkov.

Forum je zaradi aktualnih vsebin, ki povezujejo področje zdravja, izobraževanja, varovanja okolja in kmetijske politike, dobil podporo predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka, ministra za šolstvo dr. Igorja Lukšiča, ministrstva za zdravstvo in ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

V dneh od 28. septembra do 3. oktobra 2010 bodo po Sloveniji zaživi festivali čebelarstva, kjer bodo prav tako potekala predavanja, zabavni program, razstave in poskušnje. Še posebej zanimivo bo v Semiču in Mariboru, kjer bodo ob zaključku mednarodnega tekmovanja podeljene nagrade za najboljše med in medene pijače!

Več informacij o forumu je na voljo na spletni strani: www.apimedita.org.

NAKUP DOMAČIH IZDELKOV OHRANJA SLOVENSKO PROIZVODNJO! KUPUJMO DOMAČE!

Ogrožen obstoj kmetij na vodovarstvenih območjih

Novinarska konferenca 12. maja v Hajdini je bila namenjena opozorilu glede položaja kmetij na vodovarstvenih območjih.

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) se zavedamo pomena izvajanja ukrepov, ki zagotavljajo ustrezno stanje podzemnih in površinskih voda. Vendar upravičeno pričakujemo zagotovitev takšnih ukrepov, ki bodo omogočili preživetje kmetij.

Kot je poudaril predsednik KGZS **Ciril Smrkolj**, trenutni način reševanja te problematike prispeva k postopnemu ugašanju kmetij na vodovarstvenih območjih. Po 35. členu Zakona o vodah mora lastniku ali drugemu posestniku, ki je nosilec kmetijskega gospodarstva in ima zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima zmanjšan dohodek iz kmetijske dejavnosti, upravljavec z vodnimi zemljišči zagotoviti nadomestno zemljišče, če je zmanjšanje

tega dohodka posledica prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima. Če upravljavec ne more zagotoviti nadomestnega zemljišča, je lastnik upravičen do nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti.

Dejstva pa so, kot so povedali **predsednik KGZS Ciril Smrkolj**, **Peter Pribožič** (KGZS – Zavod Ptuj), **Ivan Brodnjak** (KGZS – Zavod Ptuj), **Milan Unuk** (predsednik območne enote KGZS Ptuj), **Stanko Rukav** (predsednik civilne iniciative Dobrovce) ter **Branko Grad** (Strojna skupnost Savlje-Kleče), povsem drugačna. Nadomestnih zemljišč kmetje ne dobijo, ker jih ni na razpolago. Vrednost kmetijskih zemljišč je zmanjšana zaradi omejitve gospodarjenja na njih. Kmetje tako ne dobijo niti nadomestnih zemljišč niti nadomestil za izpad

dohodka, ob tem, da morajo upoštevati zahtevane omejitve.

Med mnogimi ukrepi, ki jih na KGZS predlagamo, je sočasna obravnava drugih virov onesnaževanja (industrija, divja odlagališča, neurejena kanalizacija ...). Potrebno bi bilo ponovno pregledati in ustrezno popraviti določbe glede varovanja podtalnice v vseh zakonskih aktih, ki urejajo to področje. Nujno je, da se površine na VVO I ustrezno finančno ovrednotijo in da Vlada RS zagotovi finančna sredstva za odkup kmetijskih zemljišč na teh območjih, če jih lastnik želi prodati.

Sedanja uredba urejuje izplačila denarnih nadomestil le za leto 2010. Vlada RS bi zato morala takoj začeti s pripravo nove uredbe, ki bi dolgoročno urejala izplačevanje denarnih nadomestil za zmanjšanje dohodka iz kmetij-

ske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima. Vir sredstev za denarna nadomestila nikakor ne sme izhajati iz Programa razvoja podeželja 2007-2013, temveč mora biti zagotovljen iz koncesijskih dajatev in drugih proračunskih virov. Ker so morali kmetje na podlagi zakonskih zahtev ukrepe vodovarstvenega režima izvajati že v letu 2009, je nujno, da se jim zagotovijo denarna nadomestila za izpad dohodka tudi za preteklo leto.

Obenem pozivamo, da se prekinejo vse dejavnosti inšpekcijskih služb na terenu, dokler se ne rešijo odprta vprašanja. Udeleženci novinarske konference so opozorili, da uredba v sedanjih obliki ne koristi pravnikom. Žal pa posluha s strani države do sedaj še ni bilo.

» IVANA BRATOŽ

Mladi - soustvarjalci podeželja

Mladi s podeželja so se prvo soboto v marcu zbrali na redni letni skupščini v Semiču.

Polna dvorana na letni skupščini Zveze slovenske podeželske mladine marca v Semiču je dokaz, da se mladi dejavno vključujejo in da so ustvarjalci družbene podobe. Na skupščini so pregledali rezultate preteklega dela in si zastavili nove naloge. Organizacijska struktura ZSPM je več ali manj po Sloveniji dobro razvita in prav društva podeželske mladine so »pripravljalni kampi«, kjer se mladi lahko pokažejo s svojim znanjem in veščinami, delovanje v organih društev pa nudi neke vrste poslovno prakso. Še en vidik v organiziranosti je zelo pomemben, in to je, da vedno zmaguje timsko delo, tako v športu kot tudi v poslu. Neprekinjeno delovanje in prepoznavanje priložnosti, ki jih ponuja življenje na podeželju, sta lahko dobri izhodišči tudi za rast vsakega posameznika. Enakega mnenja so bili tudi gostje: mag. Sonja Bukovec, direktor KGZS Igor Hrovatič, Kamal Izidor Shaker iz MSS, Ivan Bukovec, župan občina Semič ter drugi. Mladi so se pogovarjali tudi s podpredsednikom CEJE Rokom Sedminekom, predsednikom gostujočega društva Matejem Štepcem in njihovim regijskim predstavnikom Alešem Plutom. Prisotna dekleta in ženske so organizatorji presenetili z rdečimi nageljni.

» ANDREJA KRT STOPAR

Dobrote slovenskih kmetij 2010

Od 21. do 24. maja 2010 bo v minoritskem samostanu na Ptuju že enaindvajsetič na ogled razstava Dobrote slovenskih kmetij. Gre za največjo vseslovensko razstavo dobrot z dolgo tradicijo.

Obenem je razstava Dobrote slovenskih kmetij vseslovenski projekt, ki ga že od vsega začetka pripravljamo v okviru kmetijske svetovalne službe Slovenije. Vodimo ga na Kmetijsko gozdarskem zavodu Ptuj ob sodelovanju Mestne občine Ptuj in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Želja organizatorjev je povezava med turizmom in kmetijstvom ter mestom in podeželjem, kar dejansko tudi uresničujemo že vrsto let.

Razstavo organiziramo tako, da so predhodno izvedena ocenjevanja izdelkov iz trinajstih skupin in razstavljene bodo nagrajene dobrote. Na 21. razstavi je v ocenjevanju 1.178 izdelkov in po izkušnjah bo velika večina izdelkov tudi nagrajena, ker so to kakovostni izdelki.

Kakovost ocenjenih izdelkov se iz leta v leto dviga, kar potrjuje število prejetih priznanj in

podeljenih znakov kakovosti, ki jih dobijo kmetije za trikrat zapored prejeto zlato priznanje za isto vrsto izdelka. Naj poudarimo, da je bilo v preteklih dvajsetih letih na Ptuju podeljenih 3.150 bronastih priznanj, 3.256 srebrnih priznanj in 3.373 zlatih priznanj ter za trikrat zapored osvojeno zlato priznanje 399 znakov kakovosti.

Na letošnjo razstavo so iz Slovenije in zamejstva kmetije prijavile v ocenjevanje 1.178 izdelkov. Na 21. razstavi ima osrednje mesto Pomurje, ki slovi po dobrih krušnih izdelkih, izdelavi mesnih, mlečnih in drugih dobrot. Poseben del razstave bo letos namenjen predstavitvi izdelkov kmetij z ekološko pridelavo iz slovenskih pokrajin. Posebej se bo predstavila Biotehniška šola iz Veržaja in Kmetijska šola Ptuj, ki vsako leto sodeluje pri organizaciji, prireditvah pa dodatno popestri z dnevi odprtih vrat.

Organizatorji razstave smo zadovoljni, da smo v Sloveniji naredili potrebne spremembe zakonodaje na področju pridelave in predelave živil rastlinskega in živalskega izvora. Zahteve inšpekcijskih služb v primeru prodaje dobrot na stojnicah ob prireditvah so danes znosnejše. Registrirane kmetije lahko svoje izdelke prodajajo na celotnem območju Slovenije. S spremembo zakona o kmetijstvu se pojavi termin dobrote naših kmetij, ki bo pripeljal do sheme kakovosti, dosegljive za manjše pridelovalce in predelovalce na kmetijah. Želimo, da dobra higienska praksa pri predelavi živil živalskega in rastlinskega izvora zajame vse postopke od pridelave do prodaje izdelka. Z Dobrotami slovenskih kmetij bomo v resnici začutili domače ognjišče in pristne dobrote naših kmetij.

VLJUDNO STE VABLJENI, DA SE NAM PRIDRUŽITE na 21. državni razstavi Dobrote slovenskih kmetij Ptuj 2010.

Čas razstave

Razstava bo na ogled od **21. do 24. maja 2010**. Svečano odprtje razstave bo **21. maja 2010 ob 10. uri** na dvorišču minoritskega samostana. Pričakujemo ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, župana MO Ptuj, predsednika KGZS in ostale pomembne goste iz politike in gospodarstva. Na dan odprtja razstave bo v mestu organizirana ekološka tržnica, prav tako bodo ekološko pridelani izdelki še posebej predstavljeni na razstavi.

Kraj razstave

Prostori minoritskega samostana na Ptuju (Minoritski trg 1). Prodaja in ponudba dobrot bo organizirana na dvorišču minoritskega samostana in pred samostanom ter tudi v mestu.

Program razstave

Ogledi bodo možni vsak dan med 9. in 18. uro, razen v ponedeljek, 24. maja 2010, ko bo razstava odprta med 9. in 14. uro. **V soboto, 22. maja 2010, bodo ob 13. uri** podelitve priznanj za nagrajene: mesne izdelke, suho sadje, vina, sokove, marmelade, žganja, sadna vina, kise, olja, kompote, konzervirano zelenjavo. Med podelitvami bo bogat kulturni program. V soboto bo ob 11. uri potekala tudi regijska revija folklornih skupin v organizaciji Izpostave sklada za kulturo iz Ptuja in pred mestno hišo bo Sirarski praznik. **V nedeljo, 23. maja 2010, bo ob 10. uri** sveta maša v minoritski cerkvi. **Ob 11. uri** bo začetek podelitev priznanj za krušne in mlečne izdelke. Med podelitvami bo bogat kulturni program, ki se bo nadaljeval tudi popoldan, ko bo srečanje ljudskih pevcev in godcev v organizaciji javne radijske oddaje Radia Ptuj. **V ponedeljek, 25. maja 2010, bo ob 12. uri** strokovni posvet na Kmetijsko gozdarskem zavodu Ptuj, Ormoška cesta 28. Zaprtje razstave bo ob 14. uri.

Vabimo vas, da od 21. do 24. maja 2010 obiščete minoritski samostan na Ptuju in si ogledate osrednji festival kulinarčnih dobrot slovenskega podeželja. Podrobnejši program prireditve bomo predstavili v začetku maja.

» PETER PRIBOŽIČ

predsednik organizacijskega odbora 21. razstave

Investitorji - pozor pri plačilu računov gradbenih storitev!

S poznavanjem novosti pri plačevanju računov za gradbene storitve se lahko investitorji izogonejo nepotrebnim zapletom.

Pri plačilu računov preverite veljavnost identifikacijske številke za DDV vašega dobavitelja ali izvajalca ter upoštevajte novosti pri obračunavanju DDV za gradbene storitve. **Odgovornost plačila DDV za storitve v gradbeništvu je s 1. januarjem 2010 prenesena na naročnike.**

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1B, Uradni list RS št. 85/2009), ki je začel veljati s 1. januarjem 2010, je prinesel obsežne spremembe tudi za kmetijska gospodarstva, ki so zavezanci za DDV. Ministrstvo za finance se je za spremembe zakona odločilo zaradi vse večjih goljufij, v katerih so udeležena fiktivna podjetja oziroma se izdajajo fiktivni računi. Zato je v zakonu uveljavilo mehanizem obrnjene davčne obveznosti. Le-ta se uporablja le v primerih dobav blaga in opravljenih storitev, ki jih opravi davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, drugemu davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Sloveniji. Pod obveznost plačila DDV torej kot naročnik dobav in storitev zapade tako kmetijsko gospodarstvo s primarno kot tudi dopolnilno dejavnostjo na kmetijah, če je obvezno ali prostovoljno vstopilo v sistem DDV.

Po 76. a členu ZDDV-1B velja od 1. januarja 2010 načelo obrnjene davčne obveznosti, kar pomeni, da bodo namesto dobaviteljev DDV dolžni ob-

računati in plačati prejemniki dobav in naročniki storitev (zavezanci za DDV) za naslednje dobave in storitve:

- gradbena dela, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem,
- posredovanje osebja, vključenega v dejavnosti iz prejšnje točke,
- dobava zemljišč in zgradb, za katere je dobavitelj uporabil opcijo obdavčitve,
- dobave odpadkov, ostankov in rabljenega materiala, ki ga je mogoče reciklirati, skupaj z nekaterimi izdelki, ki izhajajo iz njihove obdelave in storitvami obdelave.

Po 1. januarju 2010 bo torej gradbenik, zavezanec za DDV, za storitve, ki jih bo v Sloveniji opravil drugemu zavezancu za DDV, na računu, ki ga bo izdal, sicer navedel tudi znesek DDV, hkrati pa še zakonsko določbo, da gre za storitev po 76. a členu. Tako bo prejemnik storitve opozoril, da mora on sam obračunati DDV in si ga poračunati v mesečnem oz. trimesečnem poročilu.

Še posebej opozarjamo, da je vsak prejemnik računa za katerokoli dobavo oziroma storitev dolžan preveriti, če je podjetje, s katerim sodeluje in je na računovodskem dokumentu (ponudbi, računu) navedlo ID za DDV, res zavezanec za DDV. To lahko vsak brezplačno ugotovi na spletnem portalu http://ec.europa.eu/taxation_customs/

vies/vieshome.do, kjer so objavljene vsi davčni zavezanci v EU. Na tej strani vnesete identifikacijsko številko za namene DDV vašega izvajalca ali dobavitelja in sistem vam sporoči, če je le-ta veljavna. V primeru, da je veljavna, vam izpiše ime pravne osebe, v primeru, da številka ni veljavna, pa vas na to sistem opozori. V tem primeru morate nujno zavriniti račun, saj si ne morete poračunati vstopnega DDV.

V zakonu je nov tudi člen (76.b), ki govori o t. i. **solidarni odgovornosti** za plačilo DDV. To pomeni, da je vsak davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kateremu je bila opravljena dobava blaga ali storitev, solidarno odgovoren za plačilo DDV, če iz objektivnih okoliščin izhaja, da je vedel oziroma bi moral vedeti, da z nakupom sodeluje pri transakcijah, katerih namen je izogibanje plačilu DDV. To pomeni, da bo lahko davčni organ celotno plačilo DDV zahteval od kateregakoli zavezanca, ki je v taki shemi sodeloval. Če davčni organ odkrije sumljivo transakcijo, o tem lahko obvesti davčnega zavezanca – naročnika (kmeta). Od dneva prejema obvestila davčnega organa se šteje, da je davčni zavezanec (kmet) vedel, da z nakupom sodeluje pri transakcijah, katerih namen je izogibanje plačilu DDV. Po tem obvestilu s strani davčnega organa absolutno odsvetujemo nadaljnje sodelovanje s to pravno osebo.

S stališča kmetijskega gospo-

darstva, zavezanca za DDV, ki investira in pri tem sodeluje z večjim številom izvajalcev oziroma dobaviteljev, je torej zelo pomembno sprotno preverjanje identifikacijske številke za DDV vsakega od ponudnikov preko prej zapišane spletnega portala.

O vsem zgoraj napisanem se natančno pogovorite z vašim računovodskim servisom, da bo ob pripravi vaših zahtevkov za odobrene investicijske podpore iz ukrepov Programa razvoja podeželja 2007-2013 čim manj zapletov. Če davčni organ ugotovi nepravilnosti pri odvajanju davka, o tem obvesti Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja in do velikih zapletov lahko pride še tudi naknadno, po izplačilu sredstev. Agencija se lahko v tem primeru sklicuje na določbe pogodb oziroma odločb o dodelitvi sredstev, v katerih piše, da mora prejemnik sredstev v primeru, da jih je pridobil nezakonito, na podlagi lažnih podatkov ali lažnih izjav, sredstva vrniti v celoti, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva prejema sredstev.

Vse investitorje opozarjamo na izjemno previdnost pri plačevanju računov. Še posebej bodite pozorni vsi, ki plačujete račune za gradbene storitve, saj tudi nekateri izvajalci teh storitev novih sprememb zakona žal še ne poznajo.

» MAG. NEVA PAJNTAR

Pomembna vloga kmetov v akciji Očistimo Slovenijo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je kot partner podprla akcijo Očistimo Slovenijo v enem dnevu. V soboto, 17. aprila 2010, so se čiščenja udeležili predsednik KZGS Ciril Smrkolj in drugi predstavniki vodstva KGZS, številni kmetijski svetovalci in ostali zaposleni v kmetijsko-gozdarskih zavodih ... Ključno vlogo so v akciji odigrali prav člani KGZS – kmetje, ki so bili pomemben člen v logistiki. Številni so s svojo kmetijsko mehanizacijo pomagali pri odvozu smeti od divjih odlagališč na zbirna mesta. Točnih podatkov o številu vseh sodelujočih sicer nimamo, samo iz strojnih krožkov pa je sodelovalo ogromno število kmetov z več kot 1.500 traktorji in prikolicami.

V okviru KGZS je v akciji sodelovalo vseh osem kmetijsko-gozdarskih zavodov po vsej Sloveniji ter Zveza strojnih krožkov Slovenije. KGZS je o akciji redno obveščala svoje člane in k sodelovanju povabila zlasti kmete, ki posedujejo kmetijsko mehanizacijo. Številni kmetijsko-gozdarski zavodi ter zaposleni na Zborničnem uradu so ob tej priložnosti že pred 17. aprilom očistili okolico svojih stavb.

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj se je udeležil akcije na divjem odlagališču na Rudniku (v bližini nakupovalnega središča). Direktorji kmetijsko-gozdarskih zavodov, številni zaposleni v KGZS in kmetijsko-gozdarskih zavodih KGZS, kmetje ter člani strojnih krožkov pa so čistili v svojih lokalnih skupnostih. V KGZS smo veseli takšnega odziva, saj bi brez njihove pomoči sobotna akcija težko uspela v takšnem obsegu. Veseli smo, da smo skupaj prispevali k čistejšemu podeželju. Prav akcija Očistimo Slovenijo je zgled, da lahko z združenimi močmi Slovenija pogumno zakoraka na pot trajnostnega ravnanja z okoljem.

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj (prvi z leve) se je akcije Očistimo Slovenijo udeležil na divjem odlagališču pri nakupovalnem središču Rudnik.

Iz Zveze strojnih krožkov Slovenije so s traktorji in prikolicami sodelovali tudi na Koroškem.

Zaposleni na Zborničnem uradu (KGZS) so vreče in kontejnerje pred svojo stavbo na Celovski 135 napolnili v petek, 16. aprila.

Direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje Stanko Jamnik je 17. aprila čistil v Slovenj Gradcu.

Mlekomat – nova tržna pot

V Sloveniji smo v zadnjem letu pričali postaviti številnih mlekomatov - avtomatskih točilnih sistemov, namenjenih prodaji nehomogeniziranega domačega mleka.

Mleko je hrana, ki človeka spremlja skozi celo življenjsko obdobje in je pomemben vir hranilnih snovi, mineralov, vitaminov in rudninskih snovi. Zaradi lahke prebavljivosti se mleko in mlečni izdelki v zdravi prehrani uvrščajo med nenadomestljive hranilne vire.

Človeški organizem potrebuje hranilne snovi, zato le-te izkorišča za rast in krepitev telesnih moči ter večjo odpornost proti boleznim. Maščoba v mleku predstavlja vir energije, saj od celotne energijske vrednosti znaša v povprečju 9 kcal/g ali 37 kJ/g. Poleg energijske vrednosti je pomembna tudi prehranska vrednost mlečne maščobe, saj le-ta vsebuje za organizem nujno potrebne esencialne maščobne kisline.

OPREDELITEV PRODAJE Z MLEKOMATOM

Zakonodaja, ki določa tovrstno neposredno prodajo, je zakonsko opredeljena v Pravilniku o registraciji obratov na področju živil živalskega izvora (UL 51/2006) in Uredbi o izvajanju delov določenih uredb EU glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad živi (UL 120/2005).

RAZVOJ MLEKOMATOV

Sistem mlekomatov se je pričel razvijati v Švici in izpopolnil v Italiji. V Sloveniji imamo mlekamate različnih proizvajalcev tako iz Slovenije kot tujine. Med mlekomati so velike razlike v opremljenosti in nabavni ceni, ki se

giblje od 10.000 do 36.000 evrov, odvisno od elektronike, načina plačila, dodatne opreme. Vsi pa morajo ustrezati predpisani zakonodaji, ki določa kakovostno, higiensko in varno prodajo mleka.

Tehnološko dovršeni sistemi imajo vgrajen sistem, ki ne dovoljuje izdaje mleka, ki je starejše od 24 ur. Če se mleko v roku 24 ur ne zamenja, se delovanje sistema ustavi. Prav tako se delovanje ustavi, če pride do nenadzorovanega dviga temperature mleka. Kmetovalec je o stanju mleka in mlekomata sproti obveščen preko modula GSM, kar mu omogoča pridobitev informacij na telefon. Potrošnik lahko iz sistema odčita temperaturo mleka, datum in uro pripeljanega svežega mleka. Točilni prostor se razkuži po vsakem točenju mleka s pomočjo posebnih UV svetilk, ki delujejo antibakteriološko. V

Naši ponudniki mleka lahko izbirajo med uvoženimi ali v Sloveniji izdelanimi mlekomati.

sistem pa je vgrajen tudi poseben ventilator, ki odganja morebitni mrčes.

NUJNA JE DOSLEDNA, A USKLAJENA KONTROLA

Pristojne inšpekcijske službe imajo na voljo posebne kontrolne kartice, ki jim omogočajo vpogled v stanje sistema za mesec dni nazaj. Prav tako se opravljajo re-

dne analize mleka. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije si želi usklajenega delovanja nadzornih organov, da bi se izognili nepotrebnim obremenitvam kmeta pri izvajanju nadzora, ki naj bo sorazmeren s potrebami in dejanskimi rezultati analiz.

EKONOMIKA PRODAJE

V Sloveniji je trenutna cena litra mleka iz mlekomata 1 evro. Po izračunih je za nižjo investicijsko vrednost potrebno prodati okoli 40 litrov mleka na dan, v primeru višje investicije pa od 80 do 85 litrov mleka na dan. Izračun praga rentabilnosti je vsekakor odvisen od prevoznih stroškov, stroškov servisiranja, števila postavljenih mlekomatov, števila lokacij, oddaljenosti posameznih lokacij, kar pomeni za vsakega rejca drugačen gospodaren izid.

Po podatkih Zdravstvenega inšpektorata RS je v Sloveniji registriranih 37 nosilcev dejavnosti, ki prodajo sveže mleko preko mlekomatov.

Pri neposredni prodaji mleka iz mlekomata mora rejec zagotavljati, da je mleko varno, kar pomeni, da nima kemičnih primesi in mehanskih delcev, izpolnjuje minimalni standard kakovosti in je mikrobiološko neoporečno.

Uredba ES 853/2004 določa obveznosti rejca pri prodaji surovega mleka:

- če živali zdravi, morajo obvezno biti upoštewane karence,
- čreda mora biti prosta bruceloze in tuberkuloze,
- če so krave na paši skupaj s kozami, morajo biti kože obvezno pregledane oz. testirane na tuberkulozo,
- živali ne smejo imeti nobenih znakov okužbe rodil,
- ne smejo imeti enteritisa z drisko,
- ne smejo imeti vidnega vnetja vimena,
- živali ne smejo imeti ran na vimenu,
- mleko mora biti le od živali brez znakov kužnih bolezni.

Prostor za opremo in hranjenje mleka mora biti takšen, da se mleko z ničemer ne onesaži, je zaščiteno pred mrčesom, ohlajeno in površine, s katerimi pride v stik, morajo biti pralne, gladke in nestrupene. Če kmet naredi serijo poti (dostav) mleka, potem je potrebno enkrat dnevno čiščenje in dezinfekcija cistern/posod/vsebnikov. Pri molži mora rejec vselej pregledati prve curke. Za prodajo surovega mleka je uporaba sprejev ali kopeli za seske dovoljena le z odobritvijo pristojnega veterinarja. Mleko mora biti ohlajeno na 6°C ali manj. Med samim transportom temperatura mleka ne sme preseči 10°C.

Merila, ki jih mora izpolnjevati surovo kravje mleko za neposredno prodajo:

- skupno število mikroorganizmov (SŠM) pri 30°C mora biti pod 100.000 pri geometričnem poprečju dveh mesecev pri vsaj dveh vzorcih mesečno,
- somatske celice (SC) v mililitru mleka morajo biti pod 400.000 pri geometrijskem poprečju 3 mesecev pri vsaj enem vzorcu mesečno.

Surovo mleko drugih živalskih vrst:

SŠM (na ml, pri 30°C) pod 1.500.000 pri geometričnem poprečju dveh mesecev z vsaj dvema vzorcema mesečno.

Zahteve po vzorčenju živil, ki so za takojšnje uživanje (»ready to eat food«), so po Uredbi ES 2073/2005 in skladno z vodičem dobre higienske prakse naslednje:

Za koagulaza-pozitivne stafilokoke je potrebno vzorčenje **dvakrat mesečno**, za *Listerio monocytogenes* pa po preglednici, ki jo navajamo spodaj, in je odvisno od poprečne dnevne količine mleka:

Kravje	Kozje ali ovčje	Mikrobiološke lastne kontrole
Do 200 litrov	Do 100 litrov	Vsaj 2 x letno
Od 200 do 500 litrov	Od 100 do 200 litrov	Vsaj 3 x letno
Nad 500 litrov	Nad 200 litrov	Vsaj 4 x letno

Na območjih, ki so močno obremenjena s klopi, je za rejčevo varnost smiselno narediti v času vegetacije analizo na klopi meningitis. Sama uredba tega ne predpisuje in rejca zakonsko ne zavezuje.

Mlekomati so postavljeni na različnih lokacijah, kot so: tržnice, pred večjimi trgovskimi centri in v večjih trgovskih centrih, na pogosto obiskovanih lokacijah in na kmetijah. Kmetje imajo zaradi lažjega dela več mlekomatov, saj je potrebna stalna skrb za čistočo in oskrbo (zamenjava posod z mlekom). Pojavili so se tudi mlekomati z ekološkim mlekom, in sicer v Kopru ter pred časom tudi v Kočevju.

Porabnike ponudniki pravilno osveščajo, da je surovo mleko, ki ga uživa občutljivejša populacija (nosečnice, dojenčki, majhni otroci ...), priporočljivo prekuhati, odločitev o uživanju mleka pa je vsekakor odvisna od posameznika.

ZAKLJUČEK

Vse pogosteje se bo potrebno zavedati kakovosti svežega mleka

ter vpliva na zdravje ljudi. Mleko v prodaji z optimalno kemijsko sestavo, nizkim številom mikroorganizmov, somatskih celic, dobrim okusom, zadovoljivo obstojnostjo, visoko prehransko vrednostjo in brez patogenih bakterij ter tujih snovi se lahko predele v kakovostne izdelke. Mleko in mlečni izdelki so pomemben vir mnogih hranil in biološko aktivnih snovi, zato že dolgo veljajo za t.i. »zdravo hrano«. Še kot zanimivost povejmo, da imajo Francozi, ki zaužijejo največ mlečnih izdelkov, najmanjši delež arterioskleroznih obolenj.

Viri so na voljo v uredništvu.

»UROŠ ZGONEC

»GABRIJELA SALOBIR VILAR

»DARJA PIPAN

»ALBERTA ZORKO

Certifikat o NPK

Nacionalna poklicna kvalifikacija - certifikat je javno veljavna listina, s katero se dokazuje poklicna kvalifikacija oz. usposobljenost za opravljanje poklica. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je registrirana za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja poklicnih kvalifikacij: predelovalec/ka mleka, predelovalec/ka mesa, predelovalec/ka sadja, izdelovalec/ka kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način, vinogradnik/ca, poljedelec/ka, sadjar/ka, zelenjadar/ica in živinorejec/ka.

V spomladanskem roku se kandidati, ki želijo pridobiti certifikat, lahko prijavijo do 17. maja 2010. V jeseni lahko oddajo prijave do 20. septembra 2010. Prijave oz. vloge pošljejo na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana.

Informacije in svetovanje v zvezi z izvajanjem postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij in pomoč pri pripravi zbirne mape - portfolia lahko zainteresirani kandidati dobijo na kmetijsko-gozdarskih zavodih ali Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, kjer so usposobljeni svetovalci, ki jim bodo svetovali pri pripravi vloge oz. zbirne mape.

Več informacij na: KGZS - Zavod Murska Sobota (02 539 14 10), KGZS - Zavod Ptuj (02 749 36 37), KGZS - Zavod Maribor (02 228 49 40), KGZS - Zavod Celje (03 425 55 00), KGZS - Zavod Kranj (04 280 46 00), KGZS - Zavod Ljubljana (01 513 07 00), KGZS - Zavod Nova Gorica (05 335 12 00), KGZS - Zavod Novo mesto (07 373 05 70) ter KGZS, Zbornični urad (01 513 66 38).

Pomladno podeželje v mestu

Kupujte, kuhajte in jejte lokalno, sezonsko in tradicionalno pridelano hrano!

Na letošnji prvi promocijski prireditvi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Podeželje v mestu**, ki je v marcu potekala na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, se je s pridelki in izdelki dopolnilnih dejavnosti predstavilo 45 kmetij.

Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili kulturnemu programu, ki so ga soustvarjali člani Tria Špica in člani folklorne skupine Komenda ter z radovednostjo pokušali alelujo, tradicionalno postno jed, ki so jo pripravljale članice **Društva podeželskih žena Dobrepolje-Struge**.

Tako mali in veliki so prisluhnili in pomagali kuharici, inštruktorici in demonstratorici zdrave prehrane **Emiliji Pavlič**, ki je razkrivala skrivnosti izdelave pince – velikonočnega peciva, ki ga je v svoji peči pek el pek Miha Krejan.

Razstavljalci so za obiskovalce s svojimi izdelki napolnili velikonočne košare, ki sta jih

obiskovalcem razdelila predsednik KGZS **Ciril Smrkolj** in v.d. direktorja Ljubljanskih tržnic in parkirišč **Samo Lozej**. Uspešen tržni dan pa je vsem zaželel tudi ljubljanski župan **Zoran Jankovič**.

V maju bosta potekali dve prireditvi **Podeželje v mestu**. Prva bo potekala v Ljubljani v soboto, 15. maja, na Pogačarjevem trgu. Na njej se bodo predstavljale kmetije, ki s svojimi izdelki sodelujejo na tradicionalnih Dobrotah slovenskih kmetij, ocenjevalni razstavi, ki bo letos med 21. in 24. majem potekala v minoritskem samostanu na Ptuj.

Druga bo v Kopru v soboto, 29. maja, pri Taverni. V okviru prireditve bo potekalo tudi srečanje folklornih skupin, ki ga pripravlja Mestna občina Koper.

Lepo vabljeni, da se nam pridružite.

» TATJANA VRBOŠEK

V maju bosta potekali dve prireditvi Podeželje v mestu. Prva bo potekala v Ljubljani v soboto, 15. maja, na Pogačarjevem trgu. Na njej se bodo predstavljale kmetije, ki s svojimi izdelki sodelujejo na tradicionalnih Dobrotah slovenskih kmetij, ocenjevalni razstavi, ki bo letos med 21. in 24. majem potekala v minoritskem samostanu na Ptuj. Druga bo v Kopru v soboto, 29. maja, pri Taverni. V okviru prireditve bo potekalo tudi srečanje folklornih skupin, ki ga pripravlja Mestna občina Koper. **Lepo vabljeni, da se nam pridružite.**

Članice društva **podeželskih žena Dobrepolje-Struge** in »njihova« svetovalka za dopolnilne dejavnosti **Barbara Lapuh**

Promocijsko-prodajne prireditve **Podeželje v mestu** so postale stalnica v življenju naše prestolnice.

Emilija Pavlič je razkrivala skrivnosti izdelave pince – velikonočnega peciva.

Dejavne slovenske kmetice

Volilni občni zbor Zveze kmetic Slovenije

Na Trojanah je 19. marca potekal občni zbor Zveze kmetic Slovenije. Preko 180 prisotnih članic društev iz cele Slovenije je pozdravil predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj. Izrazil je občudovanje in pohvalo njihovemu delu ter čestital predsednici Ireni Ule ob ponovni izvolitvi.

»TATJANA VRBOŠEK

Irena Ule
predsednica Zveze kmetic Slovenije

V letih od ustanovitve Zveze kmetic Slovenije se je kar veliko spremenilo in vplivalo tudi na dvig samozavesti kmečkih žena. Ponosna sem na številne prireditve in srečanja, ki jih pripravljamo v zvezi ob podpori sedem tisočih članic. Naš namen je predvsem medsebojno povezovanje in druženje. Skupaj smo močnejše in si lažje izborimo primerno mesto v družbi.

Dragica Kaluža
Društvo podeželskih žena Narin

Kljub temu da naše društvo šteje le deset članic in nekaj podpornic, smo opazne in dejavne. Posebej ponosne smo na organizacijo prireditve Srečanje turističnih vasi Slovenije in zamejstva, ki je v našo vas vsako leto pripeljala okoli dva tisoč obiskovalcev. Zadnji dve leti srečanja nismo organizirali, verjamem, da ga bomo še obudile. Želim si nadaljnji razvoj naše vasi, ki je v zadnjih desetih letih postala poznana. Tudi in predvsem zaradi nas. Obenem se zahvaljujem Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije za dobro sodelovanje, podporo in možnost predstavitev na sejnih in prireditvah Podeželje v mestu.

Sonja Čečelič
Društvo kmečkih žena Metlika

Vesela sem, da kmetice in naše delo pridobivajo na ugledu. Verjetno imajo ljudje dovolj uvožene hrane in vedno bolj spoznavajo razliko med domačim in uvoženim. Naše društvo ima okoli 180 članic. Sodelujem v pevskem zboru Stezice, ki deluje znotraj društva. Pojemo predvsem ljudske pesmi in rade nastopamo. Pripravljamo tudi različne kulinarčne delavnice, s pomočjo katerih prenašamo znanje tradicionalne priprave jedi.

Milka Podričnik
Društvo podeželskih žena Mežiška dolina

Naše društvo deluje že petnajst let in združuje okoli tristo članic. Smo zelo aktivne, imamo tudi pevski zbor Vesele kmetice. V Zvezo kmetic Slovenije smo včlanjene od njene ustanovitve. Članstvo nam omogoča različna povezovanja, izmenjavo izkušenj in zanimiva nova poznanstva. Sodelujemo tudi z avstrijskimi društvi, kjer so kmetice precej manj povezane in aktivne.

Državni kviz Mladi in kmetijstvo

V soboto, 10. aprila, se je v organizaciji Zveze slovenske podeželske mladine (ZSPM) in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) v Šmihelu nad Mozirjem odvijal državni kviz Mladi in kmetijstvo. Prihodnje leto bodo kviz organizirali v Dobravi, saj je tamkajšnje društvo podeželske mladine letos zmagalo.

Za izvedbo kviza je poskrbel lanskoletni zmagovalec – Društvo podeželske mladine (DPM) Šmihel nad Mozirjem. V okviru kviza se je odvijala okrogla miza na temo **Obstanek mladih na gorskih kmetijah. Tema okrogle mize je sovpadala s krajem tekmovanja, saj Šmihel nad Mozirjem spada med gorsko-višinsko območje in občudovanja vredno je, da ljudje kljub težkim pogojem vztrajajo in kmetujejo na teh območjih. Prav znanje mladih pa je izjemnega pomena za prihodnost slovenskih kmetij.**

Na okrogli mizi, ki jo je povezoval Rok Roblek, so razpravljali **Majda Zavšek Urbančič** (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - MKGP), **mag. Miran Naglič** (Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije-KGZS), **mag. Anton Perpar**

(Biotehniška fakulteta Ljubljana) ter **Rok Sedminek** (podpredsednik Evropskega združenja mladih kmetov). Slednji je spregovoril o življenju na območjih z omejenimi dejavniki, kamor sodi tudi Mozirje, saj se večina kmetij nahaja v gorsko-višinskem območju. Kmetovanje na takšnih območjih je tudi velikega pomena za ohranjanje kulturne krajine. Izpostavil je tudi, da prepogosto pozabljamo, da je Slovenija majhna dežela - zato so tudi naše kmetije posebne in neprimerljive z evropskimi.

Kot je povedala **Majda Zavšek Urbančič** (MKGP), na MKGP konkretnega ukrepa, ki bi spodbujal mlade kmete na gorskih kmetijah, nimajo, vendar pri vseh obstoječih ukrepah in razpisih dodatno spodbujajo kmetije z OMD območij. V Sloveniji le 16.202 kmetij ne spada v območja z omejenimi dejavniki (OMD). Kar 13.082 kmetij pa leži na gor-

skih legah, kar pomeni, da bo v prihodnje potrebno več narediti za nasledstvo mladih na hribovskih in gorskih kmetijah.

Mag. Miran Naglič (KGZS) je izpostavil pomembno vlogo kmetijskih svetovalcev KGZS pri sodelovanju z mladimi kmeti. Po besedah mag. Nagliča je KGZS prepričana, da je potrebno zagotoviti ukrepe, ki bi urejali samooskrbo s hrano v Sloveniji, saj je ta izjemno nizka. V hribovsko-gorskih območjih prepogosto pozabljamo tudi na gozdarstvo, ki gre z roko v roki s kmetijstvom. Ne smemo pozabiti niti na problematiko vzdrževanja gozdnih prometnic in neurejenih gozdnih cest. Država bo morala v okviru programa razvoja podeželja dati večji pomen zadrugam in zadružništvu. Le-te so pogosto edini poslovni subjekt na podeželju in s tem primerna tržna pot tudi za ekološko kmetovanje. Kot je poudaril mag. Miran Naglič, bi država morala kmetom zagotoviti sredstva tudi iz drugih virov, ne le MKGP. Kmetijstvo je v prvi vrsti gospodarska dejavnost – kmetje poleg oskrbovanja prebivalcev s hrano skrbijo tudi za okolje, ohranjajo krajino itd. Zato bi jim morali zagotoviti sredstva za obstoj tudi iz drugih gospodarskih panog. Prav tako bi morala država z ustreznimi ukrepi pri točkovanju na razpisih dati večjo težo kmetijam z območij z omejenimi dejavniki.

Mag. Anton Perpar (Biotehniška fakulteta

Ljubljana) se je v razpravi navezal predvsem na prevzem kmetij in prenos znanj na mlajše generacije. Če so kmetije brez naslednika, tudi investicij v njihov razvoj ni. Dejavnosti ZSPM so zagotovile eno od pomembnih oblik promocije kmetijstva za mlade, da se lažje odločijo za nasledstvo na kmetijah. Kot je okroglo mizo zaključil **Rok Sedminek**, mlade zanima nadaljevanje dela na kmetijah in veliko odgovornosti sloni prav na njih. Ogromno pa bo morala postoriti tudi država – združiti vse sektorje - kmetijskega, socialnega in druge, ki bodo poskrbeli za pogoje, ki bodo mladim omogočali ostati na kmetijah. Pomembno je poskrbeti tudi za cenejše vrtce in ostale dejavnike, ki bodo mladim olajšali odločitev, da nadaljujejo s kmetovanjem.

Po zaključku okrogle mize je **Rok Goličnik, predsednik DPM Šmihel nad Mozirjem**, vse prisotne povabil na dogajanje pod šotorom. Tam se je odvijal državni kviz Mladi in kmetijstvo, na katerem je sodelovalo kar dvanajst ekip iz vse Slovenije. Tekmovalcem je srečo zaželel tudi **Ivan Suhoveršnik, župan občine Mozirje**. Kot je v uvodnem nagovoru povedal **Stanko Jamnik, direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje**, na njihovem območju deluje veliko društev podeželske mladine, ki jih koordinira kar deset kmetijskih svetovalcev. O velikem pomenu sodelovanja ZSPM in KGZS priča tudi veliko števi-

Zmagovalna ekipa tokrat prihaja iz Dobrave. Mlade tekmovalce sta bodrila tudi predsednica ZSPM Urška Senčar in vodja Sektorja za kmetijsko svetovanje pri KGZS mag. Miran Naglič.

AKTUALNO

lo kmetijskih svetovalcev KGZS, ki so mlade prišli spodbujati na kviz. Prav strokovnjaki KGZS so tudi sestavljali komisijo (predsednica **Andreja Krt Stopar** – KGZS ter člani: **Gabrijela Vilar** – KGZS, **Jernej Vrtačnik** – KGZS in **Miša Pušenjak** – KGZS - Zavod Maribor in **Rok Roblek** - ZSPM) in so pripravili

gradivo za tekmovanje ter vprašanja, skozi katera so mladi pokazali svoje bogato znanje. Pred začetkom tekmovanja so si ekipe izmenjale simbolična darila, ki so predstavljala značilnosti regij, od koder prihajajo. Tekmovalci so se pomerili v poznavanju štirih področij: **zelenjadarstvo (kapusnice in stročnice), slo-**

venske avtohtone pasme v živinoreji, varna hrana od polja do mize ter delovanje podeželske mladine v evropskem prostoru. Priznanja sodelujočim ekipam ter pokale zmagovalcem sta podelila **mag. Miran Naglič (KGZS) in Urška Senčar (predsednica ZSPM).** Zmaga je šla v roke

DPM Dobrava. Na drugo mesto se je uvrstilo DPM Metlika, na tretje pa DPM Vrsnik-Ledine. Kviz Mladi in kmetijstvo 2010 je Šmihelčanom več kot uspel, naslednje leto pa se bodo mladi v znanju pomerili na Dolenjskem.

» MATEJA GRAMC

» JOŽE OČKO

DELO ORGANOV KGZS

Vse manj denarja za javne službe

Konec marca je v prostorih Čebelarke zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici potekala šesta seja sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS).

Na seji so člani sveta KGZS med drugim obravnavali letna poročila KGZS in kmetijsko-gozdarskih zavodov za leto 2009, letna poročila Inštituta za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu, Zavoda za certifikacijo gozdov ter območnih enot KGZS za minulo leto.

V uvodu je predsednik KGZS **Ciril Smrkolj** poudaril, da je bilo delo KGZS v lanskem letu že prilagojeno novim razmeram, saj so že upoštevali navodila oziroma omejitve, ki jih je zaradi recesije postavila vlada. Kljub tem omejitvam bo KGZS ob racionalizaciji svojega poslovanja še naprej uresničevala svoje poslanstvo. Predsednik Smrkolj je opozoril tudi na čedalje večje težave pri pokrivanju stroškov za izvajanje javne službe na kmetijsko-gozdarskih zavodih, saj se obseg sredstev s strani države vse bolj zmanjšuje.

Na drugi strani so na seji sveta opozorili na čedalje slabši položaj slovenskega kmetijstva. Zato so člani sveta na predlog vod-

stva KGZS pozvali ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in vlado, da sprejmeta učinkovitejše ukrepe, saj ukrepi, ki so sedaj v veljavi, ne izboljšujejo ekonomskega in socialnega položaja kmetov oziroma celotnega podeželja.

Direktor KGZS **Igor Hrovatič** je na seji podrobno predstavil letno poročilo o delu in finančno poročilo KGZS za leto 2009. Dejavnosti KGZS so bile v letu 2009 usmerjene predvsem na izvajanje javnih služb v kmetijstvu, usklajevanje predpisov in povečano dejavnost voljenih organov. Direktor Hrovatič je tudi pohvalil delo kmetijskih svetovalcev za uspešno izvedbo kampanje za vnos zbirnih vlog v letu 2009.

Vodja sektorja za kmetijsko svetovanje pri KGZS **mag. Miran Naglič** je predstavil poročilo o poteku elektronskega vnosa zbirnih vlog. Za izvedbo vnosa na kmetijsko-gozdarskih zavodih je pripravljenih 84 vnosnih mest, za pomoč vlagateljem pri vlaganju zahtevkov pa je ustrezno vsebinsko in ra-

Na seji sveta KGZS je bil tudi direktor Direktorata za kmetijstvo na MKGP **Branko Ravnik.**

čunalniško usposobljenih 275 kmetijskih svetovalcev. Opozoril je tudi na približno deset tisoč blokiranih KMG-MID-ov, zato je pozval k čim prejšnji ureditvi stanja v registru kmetijskih gospodarstev.

Svet KGZS se je seznanil z dejavnostmi zbornice v zvezi s pravno predloga Pravilnika o razvrstitvi kmetijskih gospodarstev v območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Člani sveta so podprli sklepe februarске seje upravnega odbora KGZS ter dodatne sklepe, sprejete na okrogli mizi

v Lenartu v začetku marca. Ob tem so pozvali MKGP, da prouči vse sprejete sklepe ter pregle-da možnosti upoštevanja navedenih predlogov že v letošnjem letu. Svet KGZS se je tudi seznanil z dosedanjimi dejavnostmi KGZS glede problematike divjadi in velikih zveri. Podprli so nadaljnja prizadevanja za boljše ureditev področja ocenjevanja ter povračila škod po zavarovanih vrstah živali in ostalih vrstah prostoživeče divjadi.

» ROBERT PEKLJAJ

Kontrola in certificiranje

Ekološki kmetje, predelovalci in uvozniki morajo izpolnjevati stroge predpise, če hočejo na svojih izdelkih ali živilih uporabljati znak EU za ekološko kmetijstvo ali ustrezne nacionalne oznake. Sistem nadzora je potreben, da se zagotovi izpolnjevanje teh predpisov in omogoči potrošnikom zdrava in kakovostna hrana.

Nadzor poteka na vsaki stopnji preskrbovalne verige z ekološkimi živali, kar nam – porabnikom – zagotavlja, da kupujemo ekološka živila, ki so bila pridelana in predelana skladno s strogimi evropskimi predpisi, katerih cilj je spoštovanje okolja in dobrega počutja živali. V Sloveniji so za kontrolo in certificiranje ekološkega načina kmetovanja pooblaščen trije certifikacijski organi, ki imajo strokovno usposobljene kontrolorje oz. osebe za izvajanje kontrol.

PRIJAVA V POSTOPEK CERTIFICIRANJA EKOLOŠKE PRIDELAVE IN PREDELAVE

Vsak pridelovalec ali predelovalec, ki želi tržiti svoje proizvode kot ekološke, se mora prijaviti v postopek certificiranja ekološke pridelave in predelave. S prijavo oz. podpisom pogodbe se za kmetijo prične obdobje preusmeritve, ki traja vsaj 24 mesecev za travinje, poljščine, zelenjavo, zelišča in vsaj 36 mesecev za trajne nasade (vino gradi, sadovnjaki, oljčniki ...). Pri čebelarjih traja obdobje preusmeritve 12 mesecev. Takoj po vključitvi kmetije v postopek certificiranja mora pridelovalec oz. predelovalec upoštevati vse predpise EU in nacionalne predpise za ekološko pridelavo in predelavo. Mednje sodijo:

- Uredba Sveta (ES) 834/2007;
- Uredba Komisije (ES) 889/2008;
- Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oz. živil;
- Pravilnik o določitvi območij v RS, ki so primerna za ekološko čebelarjenje.

Če kmetija upošteva vse zgoraj naveden predpise, lahko po pretečenem obdobju preusmeritve pridobi certifikat s statusom ekološko. Šele na podlagi pridobljenega certifikata lahko kmetija proizvode trži pod oznako ekološko.

KONTROLA IN CERTIFICIRANJE

Terenski letni kontrolni pregledi se opravljajo v času rastle sezone in lahko so napovedani ali nenapovedani. Poleg letnih terenskih kontrolnih pregledov se izvajajo še nadzorni kontrolni pregledi, ki običajno potekajo izven rastle sezone na kmetijskih gospodarstvih in na mestih trženja (tržnice, trgovine ...). Vsi kontrolni obiski potekajo na osnovi ocene tveganja, ki upošteva:

- rezultate prejšnjih kontrolnih pregledov,
- tveganje zamenjave proizvodov,
- število ekoloških proizvodov,
- intenzivnost kmetijskih kultur,
- sočasno ekološko in neekološko kmetovanje.

Kontrolor ob terenskem kontrolnem pregledu preveri vso dokumentacijo, pripadajoča poslopja, površine in živali ter ugotovi, ali pridelovalec/predelovalec izpolnjuje zahteve predpisov. V primeru suma upora-

be nedovoljenih sredstev lahko kontrolor odvzame vzorce (prisotnost ostankov FFS, težkih kovin in GSO). Kontrolor v zapisnik zapiše morebitne ugotovljene neskladnosti in hkrati vsaki neskladnosti dodeli

Kontrola ekološke pridelave sadik zelenjadnic in zelišč

Neskladnosti oz. kršitve na KMG, ki so vključene v postopek certificiranja ekološke pridelave in predelave pri Inštitutu KON-CERT Maribor

Število napak	%	Vrsta neskladnosti
1.033	58,89 %	BREZ NESKLADNOSTI
314	17,9 %	Pomanjkljivo vodeni zapiski
120	6,84 %	Manjka dokumentacija (načrti, orto foto posnetki, opis KMG ...)
116	6,61 %	Neustrezna reja
102	5,81 %	Uporaba konv. nerazkuženega sem. materiala brez dovoljenja CO
78	4,4 %	Neustrezno/nepopolno označevanje ekoloških proizvodov
74	4,21 %	Presežen dokup konvencionalne krme
71	4,04 %	Neurejen/nekoriščen izpust in paša
63	3,59 %	Neurejen dogovor za predelavo
61	3,47 %	Živali so neustrezno/nepopolno indentificirane/označene
58	3,30 %	Uporaba konvencionalne krme (govedo)
56	3,19 %	Neustrezen kolobar
51	2,85 %	Neustrezen dokup živali
46	2,62 %	CO ni bil obveščen o terminu predelave
42	2,39 %	Na KMG se skladiščijo surovine, ki niso dovoljene
37	2,1 %	Neurejeno gnojišče
29	1,65 %	Uporaba nedovoljenih krme (konji, drobnica)

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Neustrezno urejena reja govedu je na vrhu seznama neskladij.

ustrezno sankcijo. Kmetovalec mora ugotovljeno neskladje odpraviti v določenem roku.

Po terenskem kontrolnem pregledu sledi pregled celotne dokumentacije pridelovalca oz. predelovalca. Na podlagi ugotovitev se lahko izda potrdilo oz. certifikat.

V primeru večjih neskladnosti se lahko pridelovalcu oz. predelovalcu zavrne ali raz-

veljavi certifikat za tisto proizvodno serijo, za katero je bilo ugotovljeno neskladje oz. kršitev. V skladu s pravili o ekološki pridelavi in predelavi so razlogi za zavrnitev ali razveljavitve certifikata naslednji: uporaba kemičnih sintetičnih sredstev (za varstvo rastlin, gnojil, krme) in gensko spremenjenih organizmov, neustrezna krma, neustrezna reja živali, preven-

Vsi pridelki in živila z ekoloških kmetij morajo biti ustrezno označeni.

tivno zdravljenje živali (antibiotiki, hormoni) in druge pomanjkljivosti.

NAJPOGOSTEJŠA UGOTOVLJENA NESKLADJA OZ. KRŠITVE V LETU 2009

Kljub temu da so v lanskem letu pričeli veljati novi predpisi za ekološko pridelavo in predelavo, ne ugotavljamo večjega porasta neskladij oz. kr-

šitev. To je tudi rezultat obveščanja strank in informiranja s predavanji po vseh regijah v Sloveniji. V spodnji preglednici je prikazano število posameznih ugotovljenih neskladij oz. kršitev v letu 2009.

»BORIS URANJEK, DIPL. INŽ. AGR.
Inštitut KON-CERT Maribor

Rejci drobnice izvolili novo vodstvo

Novo vodstvo Zveze društev rejcev drobnice Slovenije: Janez Malavašič, Boris Grabrijan in Jože Hobič

Osmi redni občni zbor Zveze društev rejcev drobnice Slovenije je bil tudi volilni. Občni zbor je delo dosedanjega vodstva ocenil kot dobro, seveda pa trenutno ekonomsko in politično stanje panogi ni naklonjeno. Predstavniki društev so za prihodnje štiriletno obdobje ponovno izvolili dosedanjega predsednika Borisa Grabrijana iz Adlešičev, nova podpredsednika pa sta ovčerejec Jože Hobič iz Nemške loke in kozjerejec Janez Malavašič iz Smrečja pri Vrhniki. Zveza bo tudi v prihodnje sledila do sedaj začrtanemu delu, še posebej pa bo letos pomembna priprava novih petletnih rejskih programov za pet pasem ovac in štiri pasme koz.

» MARJANA CVIRN

Opozorilo glede javnega poziva MKGP

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni poziv za pripravo posamičnega programa ohranjanja kmetije. Na podlagi tega razpisa bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov razpisal razpis za podelitev koncesij za državne gozdove upravičencem, ki bodo prijavljeni v program.

Upravičenec mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. Je kmet.
2. Dejavno gospodarji na kmetiji.
3. Kmetija se mora nahajati v gorskem oziroma hribovitem svetu z omejenimi možnostmi gospodarjenja.
4. Koncesijo bo izvajal v okviru svoje kmetije.
5. Imeti mora potrebna tehnična sredstva.
6. Imeti mora ustrezna strokovna znanja za izvajanje koncesije.
7. Lastni in s koncesijo pridobljeni gozdovi predstavljajo zaokroženo celoto, ki ne presega 200 hektarjev.
8. Pripraviti mora enostaven

poslovni načrt, na podlagi katerega se pripravi posamični program ohranjanja kmetije.

Zahtevana dokumentacija:

1. Prijava na javni poziv za pripravo posamičnega programa ohranjanja kmetije.
2. Izjava o površini gozdnih zemljišč, ki jih ima upravičenec v lasti, po posameznih katastrskih občinah.
3. Izpolnjen enostaven poslovni načrt.
4. Izjava upravičenca, da bodo do kandidature na razpis za podelitev koncesije za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije v okviru njegove kmetije zagotovljene vse tri nacionalne poklicne

Na podlagi prijave bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov pripravil razpis za podelitev koncesij za državne gozdove.

kvalifikacije (za gozdarja sekača, gojitelja in traktorista), pri čemer bo sam imel opravljeno vsaj eno nacionalno poklicno kvalifikacijo, ali da bo imel upravičenec do kandidature opravljeno poklicno ali srednjo gozdarsko šolo.

Vloge je potrebno oddati s priporočeno pošto na MKGP do 18. maja 2010.

Upravičencem predlagamo, da se, v kolikor jih to zanima, v čim večjem številu odzovejo na ta javni poziv. Koncesije naj bi se podeljevale za dobo 10 let. Zaenkrat bodo predmet razpisa samo površine gozdov v lasti RS, za katere še ni bila podeljena koncesija za izkoriščanje. Takšnih po-

vršin je v Sloveniji še okrog 4.000 hektarjev. Kakšni pogoji bodo za podelitev koncesij za gozdove, katerim se koncesija izteče leta 2016, je še prehitro predvidevati. Interesentom zato svetujemo, naj se v čim večji meri odzovejo na ta javni poziv, tudi če trenutno v njihovi neposredni bližini ni primernih gozdov in na kasnejši razpis ne bodo mogli kandidirati.

Poziv je dostopen na spletni strani MKGP pod zavihkom 'javni pozivi'. Za pomoč in dodatne informacije se lahko obrnete na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije.

» ANDREJ ANDOLJŠEK

Opozorilo članom, ki so prejeli sredstva iz ukrepa 122 Dvig gospodarske vrednosti gozdov

Člane pozivamo, da so dosledni pri spoštovanju rokov za posredovanje potrebnih dokazil o tečajih varnega dela ter dokazil o višini sečnje, saj so nas z MKGP opozorili, da bodo morali v nasprotnem primeru lastniki pridobljena sredstva vrniti. Ob tem kmete dodatno opozarjamo, da se ob vnaprej najavljenem obisku kontrole s strani agencije pripravi gozdarske stroje in opremo na sedežu kmetije. Kakor je zapisano v razpisih, prejemnik sredstev strojev ne sme uporabljati v nasprotju z namenom, za katerega so mu bila dodeljena (za sečnjo in spravilo).

M. K.

Prost prehod čez kmetijska in gozdna zemljišča

»V mojem gozdu pa že ne bom dovolil nabiranja gob! Tudi čez moje pašnike se ne bo sprehajal nihče, razen mene!« Pa je res tako? Lastnik mora kljub svoji lastninski pravici (ali drugi pravici do uporabe) na nepremičnini dopustiti določena ravnanja drugim osebam, nelastnikom. V nadaljevanju bomo pojasnili pojem prostega prehoda čez kmetijska in gozdna zemljišča, nabiranje plodov ter morebitno odškodninsko odgovornost.

Prost prehod in nekatere druge s predpisi določene dejavnosti so nelastnikom dovoljene. Pravna podlaga za ta dejanja izhaja že iz Ustave Republike Slovenije, ki v prvem odstavku 67. člena Ustave RS določa pridobivanje in uživanje lastnine tako, da sta poleg gospodarske zagotovljeni tudi ekološka in socialna funkcija lastnine. Poleg lastnikovega interesa se tako zagotavlja tudi javni interes vseh ljudi (rekreacija, nabiranje nekaterih plodov ipd.).

KMETIJSKA ZEMLJIŠČA

Osebam, ki niso lastniki kmetijskih zemljišč, je kljub dejstvu nelastništva dovoljeno stopiti na tujo nepremičnino. Prost prehod čez nekatera kmetijska zemljišča ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ, Uradni list RS, št. 55/03), in sicer v 5. členu določa, da mora lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča drugim osebam na neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih dopustiti čebelarjenje, lov, rekreativno nabiranje plodov pristorastočih rastlin, zelnatih pristorastočih rastlin, gob in prostoživečih živali in prosto gibanje.

Posebej je potrebno poudariti pojem neobdelovalna kmetijska zemljišča. Edino čeznje je dovoljen prost prehod in ostale dejavnosti. Med neobdelovalna kmetijska zemljišča se uvrščajo pašniki, barjanski travniki, ledine, trstičja, zemljišča z drugim obvodnim rastjem in druge nerodovitne površine.

GOZDNA ZEMLJIŠČA

Podobno kot ZKZ tudi Zakon o gozdovih (ZG, Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 Odl.US: U-I-53/95, 24/99 Skl.US: U-I-51/95, 56/99-ZON (31/00 popr.), 67/02, 110/02-ZGO-1, 112/06 Odl.US: U-I-40/06-10, 115/06, 110/07) v 5. členu določa, da se lastninska pravica na gozdovih izvršuje tako, da lastnik gozda v svojem gozdu dovoli prost dostop in gibanje ter čebelarjenje, lov in rekreativno nabiranje plodov, zelnatih rastlin, gob in prostoživečih živali tudi drugim osebam v skladu s predpisi. Rekreativno nabiranje gozdnih plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali je nabiranje za lastne potrebe, podrobneje pa je določeno v Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS, 114/09); med drugim lahko posamezni obiskovalec gozda v smislu rekreativnega nabiranja za lastne potrebe nabere dnevno največ dva kilograma gob ter en kilogram zelnatih rastlin.

PREPOVED NABIRANJA PLODOV DREVES

V primerih, ko lastnik gozda drevje goji tudi zaradi plodov (npr. maroni), je lastniku gozda dana možnost, da na njegov predlog pristojni organ lokalne skupnosti izda prepoved nabiranja takih plodov (drugi odstavek 25. člena ZG). Prepoved na predlog lastnika gozda odredi organ lokalne skupnosti, natančneje župan občine, kjer gozd leži. Z odločbo se prepove nabiranje določene vrste plodov v gozdu. Tretje osebe morajo biti s prepovedjo, če naj ta učinkuje, seznanjene, kar pomeni, da mora lastnik na primeren način objaviti in označiti v gozdu, da je izdana prepoved nabiranja plodov drugim. Po praksi oziroma napolitih iz občinskih odločb to lahko uredi npr. z ustreznimi tablamami na vstopu v parcele ali z ograditvijo parcele, kjer je nasad, ograditvijo posameznega drevesa ipd.

ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST

V primeru, da ob zgoraj naštetih dejanjih nastane škoda na zemljišču ali pridelku, je povzročitelj škode za svoje dejanje odgovoren lastniku, zakupniku ali drugemu uporabniku kmetijskega zemljišča, in sicer v skladu s predpisi o odškodninski odgovornosti: s pomočjo odškodninskega zahtevka

preko sodišča lahko zahteva primerno odškodnino.

Poleg tega lahko škoda nastane tudi zaradi domačih živali. Za škodo, ki jo povzročijo domače živali, je odgovoren njen imetnik, razen če dokaže, da je poskrbel za potrebno varstvo in nadzorstvo; za škodo, ki jo povzroči nevarna žival, pa je vedno odgovoren lastnik žival. Pojem nevarne živali je treba ugotoviti glede na konkretne okoliščine primera, načeloma pa velja, da so nevarne živali tiste, ki ogrožajo okolico zaradi svoje neobvladljivosti oziroma kažejo napadalno vedenje do človeka.

ZA KONEC

Predpisi v Republiki Sloveniji tako omogočajo, da vsakdo lahko prosto dostopa in se giba po neobdelovalnih kmetijskih ali gozdnih zemljiščih ter izvršuje ostala zgoraj našeta dejanja. Nelastniki lahko hitro zlorabijo zakonsko dane možnosti uporabe tujega kmetijskega ali gozdnega zemljišča. Vsekakor bo lepa beseda vedno našla lepo mesto, v kolikor pa bo lastniku kmetijskega ali gozdnega zemljišča nastala škoda, ima na voljo odškodninski zahtevek proti povzročitelju.

» GAŠPER CERAR

Upravljanje s tveganji v kmetijstvu

Na mednarodni konferenci o tveganju in kriznem upravljanju v Španiji je sodelovalo štirideset držav.

Španija kot predsedujoča država Evropske unije je marca v Madridu organizirala tri-dnevno mednarodno konferenco o obvladovanju tveganj in kriznem upravljanju v kmetijstvu. Na konferenci so sodelovali predstavniki iz štiridesetih držav, zainteresiranih za razvoj zavarovanj, obvladovanj tveganj in kriz v kmetijstvu.

Predstavljeni so bili sistemi kmetijskega zavarovanja v različnih evropskih, ameriških in azijskih državah. Mednarodne inštitucije, kot so Svetovna trgovinska organizacija (WTO), Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), Svetovna organizacija za zdravje živali (OIA), so predstavile okvire svojega delovanja, smernice

in načine ukrepanja v izrednih razmerah.

Iz Slovenije so se konference udeležili akterji, potrebni za razvoj učinkovitega upravljanja s tveganji: predstavnica ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predstavnik zavarovalnice Triglav in Ciril Smrkolj, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Ključno sporočilo konference je bilo, da se kmetijski pridelovalci vedno bolj soočajo s klimatskimi spremembami, tržnimi nihanjem, nevarnostmi, ki so povezane z boleznimi živali in rastlin, zato je nujno potrebno v prihodnje zagotoviti učinkovite sisteme upravljanja s tveganji, saj bo le tako omogočeno trajnostno izboljšanje življenjskega standarda na podeželskih območjih.

Konferenca se je udeležil tudi Christian Rosewirth iz avstrijskega ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vode.

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 18.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura
4. 5. 2010	Vodenje knjigovodstva po metodologiji FADN	Ne velja za SKOP/KOP	Dobrunje – sejna soba Zadrúznega doma Zadvor, C. II. grupe odredov 43, Ljubljana – Dobrunje	12.00
25. – 26. 5. 2010	2-dnevni tečaj – Predelava mesa na kmetiji Obvezna predhodna prijava!	Ne velja za SKOP/KOP – predavanje in delavnica	Turistična kmetija Lazar, Milan Bizjan, Podgrajska c. 9c, Lj - Polje	9.00-15.00
30. 5. 2010	Tradicionalna razstava domačih obrti in jedi	Ne velja za SKOP/KOP – razstava	KZ Dobrunje, Cesta II. grupe odredov 43	10.00-18.00

Naročite Pioneer seme koruze sedaj - čas setve je pred vrati!

Vsi naši hibridi so preskušeni na različnih področjih in v različnih pogojih pridelovanja po celotni Sloveniji.

V PONUDBI: Naročite semena, tretirana z Mesurolo kot odvracalom za ptice in popolno zaščito semena pred vsemi škodljivci, Mesurolo + Poncho, po ugodnih pogojih.

Naše hibride koruze odlikujejo

visok in zanesljiv pridelek, visoka kakovost zrnja, visoka toleranca na bolezni in škodljivce ter na negativne vplive iz okolja, silažni hibridi pa imajo še visoko energijsko vrednost ter najvišjo prebavljivost.

V zadnjih petih letih pa smo edini, ki intenzivno preskušamo hibride za proizvodnjo BIO PLINA in imamo večletne rezultate, ki so preverjeni v laboratorijskih in v sedmih testnih bioplinalnah v Evropi, ki so različne velikosti.

Z odločitvijo za Pioneer hibride koruze boste dobili najkakovostnejše seme, dodelano in tretirano na najsoodnejših napravah in obdelano z najnovejšimi postopki obdelave semena.

Pokličite nas ali naše promotorje po Sloveniji in našli bomo hibrid, ki je v vašem lokalnem območju najboljši in najprimernejši za vašo njivo in za vaš način proizvodnje.

Več informacij na: <http://slovenia.pioneer.com>

KRMNE POLJŠČINE

Krmne poljščine na travinju ali njivskih površinah zagotavljajo kakovostno krmo in se odlično vključujejo v kolobar

Večletne krmne mešanice za travinje:

Travnik brez detelje – travna mešanica za košno rabo

Travnik z deteljo – beljakovinsko bogata deteljno-travna mešanica za košnjo

TDM 1 – za intenzivno košno-pašno rabo na lahkih tleh

TDM 2 – za intenzivno košno-pašno rabo na srednje težkih tleh

TDM 3 – za intenzivno košno-pašno rabo na težkih in kislih tleh

PAŠNIK – izbrana mešanica za pašo

Krmne mešanice za setev na njivskih površinah:

GORTETRA – mešanica enoletnih beljakovinsko in energetsko bogatih trav

LOLIMIX – zelo intenzivna, dvoletna, travna, košna in visoko energetska mešanica

SKOP 1 – enoletna deteljno-travna mešanica

SKOP 2 – dvoletna mešanica detelj in trav

Mešanica z lucerno – deteljno-travna mešanica za njive na sušnih območjih

Specialni mešanici z obloženim semenom:

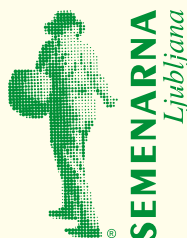
LOLIMIX z obloženim semenom – travna mešanica za dosejavanje na travinju z intenzivno košnjo

RUŠA z obloženim semenom – travno-deteljna mešanica za dosejavanje na travinju za pašo in visoke lege

Več informacij o krmnih poljščinah na www.semenarna.si, v rubriki **KATALOGI**

SEMENARNA Ljubljana, d. d.,
Dolenjska c. 242, Ljubljana, Slovenija
T: (01) 475 92 00, www.semenarna.si

Pripeljite sonce v svoje življenje

Izkoristite potenciale svoje kmetije
z namenskim **solar kreditom**.

S **solar kreditom**, namenjenim izgradnji solarnih elektrarn s fotovoltaičnimi celicami, vam ponujamo možnost za **okolju prijazno naložbo**, ki bo vaši kmetiji dolgoročno prinesla tudi **dodatni zaslužek**.

Za več informacij nas obiščite v 88 poslovalnicah po vsej Sloveniji.

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE
vedno blizu že **20 let**

DBS FON 080 17 55 DBS NET DBS PRONET www.dbs.si

21. DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ

od 21. do 24. maja 2010

V MINORITSKEM SAMOSTANU

na Ptuj

DOBROTE BODO NA OGLED

- v petek od 11. do 18. ure
- v soboto od 9. do 18. ure
- nedeljo od 9. do 18. ure
- v ponedeljek od 9. do 14. ure

Odprije razstave bo
v petek 21. maja 2010 ob 10. uri

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE, MESTNA OBČINA PTUJ, KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD PTUJ, www.kgz-ptuj.si

organizatorji:

Vabilo k sodelovanju na promocijsko-prodajni prireditvi

*Podeželje v mestu – pridelano in ponujeno z ljubeznijo
na Ljubljanski tržnici v soboto, 5. junija 2010*

Prijave sprejemamo do zasedbe stojnic na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (za Podeželje v mestu – pridelano in ponujeno z ljubeznijo), Celovška 135, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti na naslov: **tatjana.vrbosek@kgzs.si** ali **ivana.bratoz@kgzs.si**.

Prijavnina za stojnico je 11 €. Poravnate jo po prejemu računa.

V prijavi navedite vaše kontaktne podatke, kaj ponujate ter v primeru prodaje izdelkov tudi prigrisatveni list ali odločbo o registraciji dopolnilne dejavnosti ter fotokopijo izpisa o registraciji pri pristojnem nadzornem organu: za živila živalskega izvora izpis o registraciji z VURS-a, za živila rastlinskega izvora izpis iz registra pri ZIRS-u.

Pogoj za sodelovanje je tudi poravnani članski prispevek Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Za dodatne informacije pokličite na telefon: **01 51 36 641** oz. **041 366 504** (Tatjana Vrbošek) ali **01 51 36 608** oz. **031 717 975** (Ivana Bratož).

Sodelujte in s prodajo svojih pridelkov ter izdelkov doprinesite k promociji slovenskega podeželja, lokalno pridelane hrane in prijetnemu vzdušju na prireditvi!

Danes obstajata dva načina, kako do večjega pridelka koruze:

kupiti več

ali sejati

PIONEER KLUB 2010

KUPITE 8 VREČ 25 MK KORUZE PIONEER IN PAKET JE VAŠ

KOLIČINSKI POPUST

OB NAKUPU 16 VREČ IN VEČ DOBITE ŠE POSEBEN POPUST
IN SICER 1,0 EUR ZA VSAKO VREČO

Pioneer Semena Holding GmbH, Parndorf, PSH poslovno svetovanje
Podružnica Murska Sobota

Markišavska cesta 10, 9000 Murska Sobota
tel. 02 521 36 20, faks 02 521 36 29

<http://slovenia.pioneer.com>

PIONEER®
A DUPONT BUSINESS